



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XI. Quis modus in oratione seruandus, & quis ex eadem colligendus sit fructus, ostenditur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

*Proposium
exequere, si
eius motuum
sunt.*

stabiliantur, atque hinc in eo constantes perseuerent ac maneant, quod semel persuasi sunt, & mente amplexi. Vnde etiam vnum (& est id imprimis salutare) de medijs, quæ dari solent ad in bonis præpositis, quæ in oratione quis concepit, perseuerandum, eaq; opere exequenda, est, vt idem motuum & ratione, quoad bonum hoc propositum & desiderium concipiendum permotus est, conseruare studeat: quod enim tunc emouit ad desiderandum, etiam postea eum ad idem conseruandum, & opere exequendum adiuuabit.

Latet & aliud hac in re bonum, scilicet quod, quando quis hoc pacto se in oratione ab illusionibus liberari satagit, & conuicti sinit, etsi forte postea sigillatim medijs ac motiui, quo tunc permotus est, non recorderetur, in huius tamen illusionum carentiæ & resolutionis, quam in ea concepit, virtute, à veritate & ratione ipsam conuictus, firmus, & ad tentationi postea resistendum, & in virtute perseuerandum fortis & inuictus persistat.

*p. 2. Alphab.
34. lit. M. &
de silicet. Ec-
cles. part. 41.
Alphab. 37.
lit. A.*

Hanc etiam ob causam Gerson tantum meditationem facit: nam rogatus, Religiosone in cella manenti vtilior & fructuosior fore lectio, an oratio vocalis, an opus aliquod manuale, an demum meditatio? Respondit, omnium, salua semper obedientia, quæ semper præponderet ac præualeat oportet, optimum fore meditationi vacare. Atque hanc dedit rationem. Nam esto, inquit, ex oratione vocali & spiritali lectione maiorem quis forte in præsens deuotionem & fructum sentiat, quam è meditatione; mox tamen cum librum de manibus deponit, vel orare vocaliter desinit, hæc deuotio perit & euanescit: at meditatio etiam in futurum hominem iuuat & disponit. Vnde etiam ait, necesse esse, vt nos meditationi habendæ assuescamus, vt, etsi & sonus desit verborum, & libri legendi ad manum non adsint, ipsa meditatio noster sit liber, itaque vera non desit deuotio.

* *

*Quis modus in oratione seruandus,
& quis ex eadem colligendus
sit fructus, ostendi-
tur.*

CONCALUIT cor meum in tra me. & in meditatione mea exardefcit ignis. His Palmographus verbis declarat, eoque in oratione seruanda sit ratio, prout etiam multi Doctores & Sancti hunc locum exponunt: qui omnes per ignem hunc, charitatis & amoris, tum erga Deum, tum erga proximum, ignem volunt significari, vt qui per celestium meditationem in Regij huius Vatis corde aestuabat & ardebat: *Concaluit*, inquit, *cor meum*, & introrsum aestuauit. Hic scilicet vnicus orationis effectus est. Quomodo autem & vnde hunc ipse ardorem concepit? Quomodo hic in corde eius ignis exarsit? Per meditationem. *Et in meditatione mea exardefcit ignis*. Hæc nempe medium & instrumentum est ad ignem hunc inflammandum. Adeo vt meditari, inquit Cyrillus Alexandrinus, sit velut silicem igniarium percutere, vt ardentem inde scintilla promicent. Ergo per discursum & meditationem intellectus durus ille cordis tui silex percutiendus est, donec in amore Dei, in humilitatis, mortificationis, ac reliquarum omnium virtutum desiderio inflammescat, nec ante tibi desistendum, quam ignem hunc tum elicias, tum accendas.

Licet vero meditatio summe bona sit & necessaria, non tamen tota oratio in discursibus & considerationibus intellectus versari debet. nec in illis nobis sistendum: hoc namque studere potius esset, quam orare, sed omnes quas habebimus meditationes & considerationes, non nisi ceu medium quoddam adhibendæ sunt ad virtutum affectus & desideria in corde excitanda & inflammanda. neq; enim vitæ Christianæ & religiosæ bonitas ac sanctitas in bonis cogitationibus, & sola rerum sancta-

*Meditatio v-
tilissima oc-
cupatio cuius
fructus per-
manet.*

sanctarum intelligentia, sed in solidis ac veris virtutibus consistit, ac praesertim in earundem actibus & operationibus, in quibus, ut ait S. Thomas, vltima ac summa virtutis sita perfectio est. Ac proinde rei huic maxime, dum orationem institumus, & insistendum & studendum.

Hoc vt primum, in materia hac, principium tenendum est: vnde etiam verus quidam Philosophus (vt citat Gerson) sic ait: *Inquirimus quid sit virtus, non vt sciamus, sed vt boni efficiamur.* Et si acus sit in suendo necessaria, non ipsa tamen consistit, sed filum; proinde stultus & fatuus foret sartor is, qui die toto acum induceret & educeret e panno, filum tamen ei non inderet: operam namque is luderet, & in vanum laboraret. Hoc porro faciunt, qui in oratione non aliud agunt, quam mente discurrere & meditari, de amore nihilum laborant. Meditatio in star acus sit oportet, quae primo quidem ingreditur, sed ita, vt post ipsam etiam amoris & affectus voluntatis, qua Deo vnire nos & copulare debemus, filum ingreditur.

Singillatim hoc nos monet B. N. P. in libro Exercitiorum, quin & saepius ipsum inculcat; punctis enim, quae meditanda sunt, breuiter per aliquas considerationes indicatis, ait statim: *Omnia mihi applicanda sunt, vt aliquem inde fructum capiam.* In eo scilicet orationis consistit fructus, vt quis id, quod meditat, sibi applicare, & ad se & ad propriam vtilitatem, prout sibi necesse fuerit, referre norit. Vnde bene S. Bernard. Sicut sol omnibus quid lucet, sed non omnes in discriminatim illuminat; ita scientia & meditatio, etsi quid faciendum sit, cunctos edoceat, non omnes tamen mouet & concitat ad faciendum, quod docet. Et aliud est, multas diuitias nosse, & aliud, eas possidere: & hominem diuitie facit non tam multas diuitias nosse, quam eas re ipsa possidere. Sic diuersum quid est, nosse Deum, & timere & amare Deum: & saepe hominem vere sapientem, doctum & diuitem non facit, multa de Deo nosse, sed eum timere & amare.

Affertur & alia huic rei explicandae comparatio. Sicut, inquit, famelico parum profuerit, mensae omnigenis exquisitissimisque epulis instructae assidere, si de ijs non comedat: Sic orantem parum iuuerit, opiparam & multis insignibus considerationibus abundantem mensam ante se habere, si ex ijs non comedat, eas sibi per voluntatem applicando, vt aliquem ex ijs fructum capiat.

Descendo iam ad magis particularia, & dico, affectus & sancta quaedam desideria, e meditatione & oratione nobis esse colligenda, primo interius in corde ea efformando ac concipiendo, vt postea suo tempore in opus prodeant. Vnde apposite S. Ambros. *Meditationis, ait, praceptorum In Psal. 118. caelestium intentio vel finis operatio est.* Sic in osten. 6. sancta illa & prodigiosa animalia, quae vidit Ezechiel, inter alia prodigia manus hominis habebant sub pennis; vt hinc discamus, ipsum intellectus volatum & discursum ad operationem ferri debere. Elicienti ergo ex oratione sunt affectus & desideria humilitatis, quibus scilicet & ipsi nos despicimus, & ab alijs despici gaudeamus: adhuc desideria, poenas, afflictiones & dolores pro nomine Dei tolerandi, & gaudere ijs, quos in praesens habemus: Affectus quoque paupertatis spiritus, volendo vt omnium vilissima, quae domi sunt, nobis cedant, & aliquid et in rebus necessarijs desit. Dolor item & contritio de peccatis, & firma ante distumpi cupiendi, quae peccare, proposita. Gratitude et ob accepta beneficia, veraque & integra in manus Dei resignatio; desiderium denique Christi Iesu Domini nostri ac Redemptoris, in omnibus, quae in ipso resplendent, virtutibus imitandi. Atque huc omnis nostra refertur ac spectare debet meditatio; hic quoque fructus est ex ea nobis elicendus.

Vnde sequitur, cum meditatio & discursus intellectus vsurpetur ceu medium quoddam & motiuum ad voluntatem ad hosce affectus emouendam, & ille sit totius huius negotij finis; in tantum meditatione & intellectus discursum adhibendum, in quantum ad hoc necessarium erit, &

Quid mihi diuitia, si non conceditur vti.

Meditationis finis est operatio.

Affectus vane meditatione elicendi.

1. 2. 3. ar. 2.

Super Meditacione a-
mor: Charitas
filum.

Bern. 23. in
con.

Deo
nosse, & aliud,
eas possidere.

*Meditatio ce-
dat affecti-
bus.*

non aliter. media siquidem fini propor-
tionari & committi debet. Proinde cum
iam voluntatem ad aliquam virtutem,
puta dolorem de peccatis, mundi contem-
ptum, amorem Dei, pro ipso patiendi de-
siderium, aliumve similem affectum con-
citatum motamque senserimus; ipsum dis-
cursus filium statim abrumpendum (imitatio
videlicet fabros cœmetarios, qui laqueari
domorum aut pontium per se iam solidato,
lignea sustentacula omnia submouere solent)
& in illo affectu ac desiderio voluntatis
tamdiu insistendum, quoad nobis
satisfecerimus, ipsumque animam nostram
profunde impresserimus. Est hoc magni
momenti documentum quod etiam nobis
B. N. P. in Exercitiorum libell. præscribit;
ait quippe, ut in eo puncto, in quo deuotionem
& sensum quem volumus, sentiemus,
maneamus & sistamus, nec ad alia
puncta transire anxie laboremus, donec
primo eo satiemur, & expleamur.

*Voluntatis
affectibus in-
sistendum.*

Addit. 4.

Similia.

Et sicut hortulanus, dum aliquam hor-
ti areolam irrigat, mox ut aqua per eam
currere incipit, ipsius cursum sistit, eamque
in aridæ telluris sinum leniter penetrare
ac descendere sinit, & antequam plane
humectata ac satur fuerit, vitarius non
pergit. Pari modo, cum boni affectus &
desiderij aqua iam per animam nostram,
quæ ceu sitibunda & arens quædam ter-
ra est, ut ait Propheta (*anima mea sicut ter-
ra sine aqua tibi*) currere incipit, omnem
discursus impetum abrumpamus, & il-
la irrigatione & voluntatis affectu, quo-
ad poterimus, contenti simus oportet,
donec in eam plane ea penetret & descen-
dat, & ipsi eadem satiemur.

Aliam quoque ad hoc declarandum, si-
militudinē, nec minus appositam, adfert
Chrysostr. Vidistine, inquit, unquam, quo-
modo agriculus gestiens vbera materna
fugere, eadem iam primum arrepta, huc
illucque distrahat, ut modo quidē ori inse-
rat, modo rursus dimittat, sed statim ut
emanantis lactis gustare dulcedinem in-
cipit, fixus loco maneat, & cum quiete
id exsugat? Sic se res habet omnino in
oratione; antequam enim celestis ille

ros in animam descendat, homo lucil-
luque discursat, sed illo iam delapso,
quiescamus, illaque suauitate & dulcedi-
ne in quiete perfruamur oportet.

CAPVT XII.

*Quanti referat voluntatis actibus
& affectibus iam excitatis
insistere & immo-
rari.*

MAXIMI sane refert, in actibus & af-
fectibus voluntatis conquietere &
immorari: quos etiam sancti & vitæ spi-
ritus Magni omnes tanti faciunt, ut
in eo bonam perfectamque orationem, quin &
ipsam quam vocant contemplationem,
asserant consistere; quando nimirum ho-
mo per meditationem iam non tam amo-
ris spectat vel confectatur incentiu, quæ
amore iam inueto & optato fruitur, & in
intentionis ac desiderij sui termino con-
quiescit, dicēdo cum sponsa in Canticis:
Inueni quem diligit anima mea, tenuis eum,
nec dimisit eum: atque hoc est, quod ibidem
eadem sponsa ait: *Ego dormio, & cor meum
vigilat;* quod in perfecta oratione intelle-
ctus quodammodo consopitus dormiat,
discursus scilicet & speculatione in terminis
& voluntas vigilet, & in sponsi sui amore quo-
dammodo colliquescat. Tam vero spon-
sæ sponse somnus placet, ut eam ante
somno excitari veteret, quam ipsa expergi-
sci velit; *Adiuuro vos, filia Ierusalem, per ca-
preas ceruorum, camporum, ne suscitatus, neque
vigilare faciatis dilectam, donec ipsa velit.* Adeo
meditatio, & reliquæ, quas orationis at-
signant partes, ad hanc contemplationem
dirigantur & ordinantur, ac velut gradus
quidam sint, quibus ad eam ascendatur.
Vnde Augustinus ait: *Lectio inquirat, medi-
tatio inueniat, oratio postulat, contemplatio
de gustat, & fruitur eo, quod ante inquisi-
uit, postulauit, & inuenit.* Et huius occa-
sione adducit illud Euangelij: *Quarite, &
inuenietis; pulsate, & aperietur vobis. & ad-
dit: Quarite legendo, inuenietis meditantibus
pulsate orando, & aperietur vobis contem-
plando.*